

català i els seus poetes com una clara manifestació literària que aporta valor a la cultura catalana». Durant els seus darrers onze anys de vida i després d'un periple de dècades a l'exili, l'escriptora va residir a Romanyà de la Selva, a les Gavarres (terme de Santa Cristina d'Aro), on va enllestir algunes obres, com ara *Quanta, quanta guerra...* o *Mirall trencat*. L'autora de *La plaça del Diamant* i *Aloma* ha estat considerada l'escriptora de llengua catalana contemporània més influent, i el 1980 va rebre el Premi d'Honor de les Lletres Catalanes. Aquest i Premi Literari Romanyà, el va guanyar Mercè Duran Antolí amb el poemari *Itineràncies*, una reflexió sobre el nostre pas per la vida. Un tema que enllaça de ple amb les nombroses experiències i canvis que va viure Rodoreda al llarg de la seva existència, des que va néixer en una petita torre del carrer de Sant Antoni, a Sant Gervasi (Barcelona), fins al seu establiment a Romanyà, passant per una ferma educació literària durant la joventut i un llarg exili (1939-1972) a diferents ciutats de França.

LA CERDANYA

Text i foto > SANDRA ADAM AUGER

El joc del Transpirinenc | Un tauler, unes cartes, un dau i quatre fitxes és tot el que necessitem per viatjar, aprendre i descobrir la Cerdanya amb el joc del Transpirinenc. Es tracta d'un joc de taula lúdic, com el joc de l'oca, i intel·lectual, com el Trivial Pursuit, ideat per Dolors Picas, Anna Montané i Montse Carrillo i impulsat des de l'Institut d'Estudis Ceretans amb l'objectiu de difondre la història de la comarca. És un joc familiar ple d'obstacles en què el nivell de les preguntes es pot adaptar entre bàsic i avançat per descobrir, tot divertint-nos, el màxim de curiositats sobre la vall cerdana.

La idea és bona, però en comptes de dir-se el joc del Transpirinenc s'hauria d'haver dit el joc de l'R3, ja que com a Transpirinenc s'entén el tram que va de Ripoll fins a Acs i en el joc, cada casella correspon a una parada entre l'Hospitalet de Llobregat i la Tor de Querol. Per tant, les estacions de la Garriga, Balenyà o Torelló, per esmen-

>> El joc del Transpirinenc es pot comprar a les llibreries i botigues de joguines de la comarca.

tar-ne algunes, no tenen res a veure amb les parades de la línia del Transpirinenc, que s'inaugurà l'any 1922 en el seu tram de Ripoll a Puigcerdà i l'any 1926 entre Ripoll i Acs.

Un local social per a Das | Fins ara, l'únic municipi de la Cerdanya que no tenia local social era Das. Els actes se celebraven a l'interior de la Casa del Comú, un edifici preciós construït l'any 1892 fruit de la donació de Rosend Arús. Amb la fresca, la sala de plens s'omplia ràpidament; quan feia bo, la terrassa feia d'escenari mentre el públic seia al jardí, davant l'escalinata. Tot plegat tenia un aire solemne, però és ben cert que de vegades resultava incòmode per la limitació de la capacitat o els inconvenients de fer actes a l'exterior. A l'estiu, també s'havien celebrat actes al voltant del safareig, un lloc amb una certa màgia, però també incòmode per a algunes manifestacions artístiques. A més, sovint la meteorologia feia que els actes acabessin celebrant-se a dins la Casa del Comú.

Ara sí, aquesta primavera s'ha inaugurat el nou local social de Das, a tocar de la Casa del Comú i davant la zona

esportiva. Un espai polivalent que permetrà acollir activitats de tota mena, desenvolupar projectes nous destinats a la cohesió social i guanyar en comodat.

LA GARROTXA

Text > JOAN SALA

Regulació de l'accés motoritzat a Sadernes | Fins al 15 de desembre hi haurà una regulació de l'accés motoritzat a la pista de Sadernes que porta a les valls de Riu, de Sant Aniol d'Aguja i a altres indrets de l'Alta Garrotxa, destinació de molts excursionistes, ja que és una zona amb una gran bellesa, tant paisatgística com monumental, amb moltes esglésies romàniques. Cada vegada hi ha més visitants per aquests paratges, de manera que el turisme es desestacionalitza i cal regular l'accés d'una pista estreta i en alguns llocs amb precipicis de consideració, així com evitar la sobrefreqüentació de visitants en un espai natural vulnerable. Cal fer reserva prèvia per aparcar a Sadernes, en la qual s'informa de les normes per garantir-hi la seguretat.

Un fuster del segle XVIII | Se saben els noms de ben pocs artesans de segles passats, però un fuster olotí va signar alguns dels seus mobles, un fet inèdit l'any 1765, que és la data que figura en un calaix d'un lligador, un moble molt espectacular i ben decorat. Juntament amb l'any, hi figura el nom del creador, Joan Llor. A partir d'aquesta informació

>> Imatge de l'exposició «Joan Llor. Mestre fuster d'Olot (1742-1805)». (Foto: MUSEU DE LA GARROTXA)

cròniques

del nom i la data, s'ha fet una recerca i han aparegut altres mobles, alguns signats i datats. N'hi ha d'altres que no hi estan, però se'n dedueix l'autor pel treball refinat dels arabescs platejats, que eren fets amb una amalgama de mercuri i estany. Una exposició al Museu de la Garrotxa que acaba el 15 d'agost en dona a conèixer el taller, i s'hi exposen una dotzena de peces, com ara calaixeres, un escriptori, un guarda-roba i el lligador, que són peces de museu. A la mostra també es repassa la seva clientela i, a més, es posa èmfasi en el medi ambient i la importància de la fusta.

Es volen revitalitzar els oficis relacionats amb la pedra | Hi ha una sèrie d'oficis que pateixen una greu crisi per falta de relleu generacional. En aquests moments, només queden quatre picapedrers a Castellfollit de la Roca, un poble amb una llarga tradició d'aquest ofici, on hi havia hagut cinc pedreres que donaven feina a gairebé mig municipi durant una gran part del segle xx. Per continuar difonent la feina que es feia abans al poble, se celebra des de fa vuit anys la Fira dels Picapedrers, a la qual també s'ha aplegat el Gremi de Margers de Catalunya. Actualment, arreu del país hi ha demanda de bons picapedrers, així com de professionals que treballin la pedra seca.

El reivindicat polígon de Llongafolia | Fa molts anys que la població de Sant Feliu de Pallerols vol reforçar la seva activitat econòmica, i això serà una realitat al pla de Llongafolia, uns terrenys públics de més de vuit hectàrees on s'instal·laran diferents empreses interessades. El calendari previst és que les obres hi comencin a l'estiu i s'enllesteixin a mitjan tardor. Serà un impuls econòmic important per a la zona, sense oblidar la preservació de l'espai natural, com preveu el projecte d'urbanització de l'entorn.

EL GIRONÈS

Text i foto > **DANI VIVERN**

Projectes volguts i no volguts | Que sí. Que de coses, al Gironès, n'han passat, aquestes setmanes. Però què voleu que us n'expliqui, si ara el tema impor-

tant és la classe política, que està encantada amb els resultats electorals, com estan els nens el matí de Reis amb els regals... Però va, fem un petit recordatori d'allò que es coïa abans de tançar aquest escrit.

Ens diuen que tornarem a tenir biblioteca a la Casa de Cultura (ja fa deu anys que l'enyorem) cap a finals de 2025. Ja és molt que la cosa tingui data. Caldrà veure quina serà la reforma que s'hi farà, i si mantindrà aquella atmosfera de tota la vida, en la qual compartien lectura persones grans al costat del jovent que hi anava a lligar entre consulta i consulta bibliogràfica.

Contràriament, es vol aturar l'obertura de la nova sala de concerts a tocar el pont de la Barca. Ni el PSC ho veu clar (si es pren en consideració la planificació urbanística aprovada el 2012), ni els veïns de Fontajau i de Sant Ponç estan gaire entusiasmats amb el projecte: temen que tot plegat porti enrenous al barri. No seria gens estrany, atès que sembla que l'autoritat pot fer poca cosa contra l'incivisme, nocturn o diürn, que sol metabolitzar espais de concert en turments sònics. Que ho preguntin als veïns de Can Gibert del Pla, on nou de cada deu edificis tenen almenys un pis ocupat —impunement, oh, i tant— i sovint per gent ben poc recomanable. O als pobles del voltant de Cervià de Ter, que semblen importar un(a) *rave* a les autoritats.

Hi ha, també, oposició veïnal a la Ciutat Esportiva del Girona, en terrenys de Vilablareix. Tot i que el projecte està força ben lligat a hores d'ara, els Naturalistes de Girona, el grup Salvem Vilablareix Rural i la Unió de Pagesos troben que la transformació d'un gran espai natural en edificis i estadis (amb un cost de vint-i-cinc milions d'euros) acabarà de fer desaparèi-

xer per sempre el que quedava del pla de Massana. Aquest sector és part del que fa dècades es coneixia com el pla de Salt, una gran plana agrària que tenia continuació natural cap al sud, en direcció cap al Perelló i Vilablareix. Els temps canvien, implacablement.

Teca al carrer | Per primer cop, el Fòrum Gastronòmic Girona va sortir al carrer. A la plaça de Catalunya es va muntar, durant dos dies de març, un apartat especial de la mostra gastronòmica, denominat Fòrum Ciutat. En aquesta edició, la ciutat italiana de Bolonya va ser la convidada a aportar els seus productes i plats gràcies als xefs Vincenzo Vottero i Luca Mazzoni. Durant els dies de març que va durar el Fòrum, s'hi van presentar moltes activitats ben diverses, tant promocionals com divulgatives, i també de mentalització sobre el malbaratament alimentari.

De la cosa agrària i piscícola | Tot i la sequera, doncs, de moment continuem menjant com si el món s'hagués d'acabar, mentre als camps augmenta dia a dia la presència monocolor d'espècies que els nostres avis haurien considerat exòtiques, com les populars extensions de colza. Els pagesos actuals diuen que són molt rendibles i que eviten plagues. Ara que, per exòtic, no hi ha res com posar xarxes i reixes a l'Onyar perquè les carpes no embarranquin a llocs on facin peu. Algun dia encara veurem un protocol per avisar-les quan vingui una riuada, no fos cas que es neguessin. Les hecatombes ictiològiques a l'Onyar són generalment culpa d'abocaments il·legals de productes nocius, no per sequeres que fomentin la incapacitat de l'espècie. La de les carpes, vull dir.

>> La colza, el groc de moda als camps de casa nostra.